Flinchs

Almanack för 1879.

38te Aargang.

Flinchs Almanak

eller

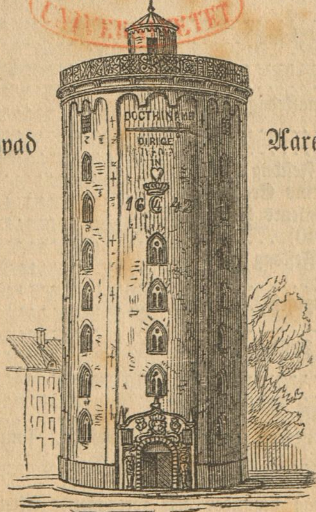
Huskalender

for det Aar efter Christi Fødsel

1879,

som er det tredje Aar efter Skudaar.

Gud raader for hvad Aaret os skal bringe.

Forlagt af Jacob Erslev, Studiestræde 5, 2den Sal. K.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

Det nye Aar.

Det gamle Aar med Brøst og Brist
er veget for det ny;
vi takke Gud for denne Frist,
for end et Morgengry!
Vi sige Flygtningen Farvel
med trøstigt Haab og Mod;
det nye Aar har og nyt Held,
os Tiden steds er god.

Ej nogen Tid har været slet,
enhver har sine Spor
af Kamp for Sandhed, Ære, Ret
og for det frie Ord.
Bort da med Klagen, sur og tvær,
med Sorgens tabte Tro;
vi selv er Lykke og Besvær,
vi selv er Tiden jo!

Er selv vi fro og gode kun,
er ogsaa Tiden god,
og gjennem hver en Smertens Stund
forøger den vort Mod.
Hvad Tiden os engang har bragt,
den tage vil igjen;
lad os da kun se uforsagt
ad dunkle Livssti hen!

Men stedse fremad Tiden gaar,
og vi maa vandre med;
det hjælper ej, vi stille staar,
vi føres dog af Sted.
Nyaaret bringer Lykke ny,
glad følge vi dets Kald,
og „Fremad, fremad! Aldrig fly!"
vort Feltraab være skal.

Hoffmann v. Fallersleben.

TROLDHØI

Paa Gaarden Næs i Skaane levede der i gamle Dage en Mand, som hed Erik Stigsen, og en lykkelig Mand var han, i sin højeste Manddomskraft og havde fuldt op af denne Verdens Goder. Dertil var han saa ualmindelig fager, at alle Piger bleve som fortryllede, naar han kastede sit Blik paa dem. Hvor han viste sig, flokkedes de stedse om ham og bleve som besatte af Elskov og af en heftig Skinsyge mod hverandre indbyrdes. Selv derimod forblev han kold, gantedes vel med de unge Jomfruer, men bejlede ikke til nogen af dem. Deres Fædre og Mødre forundrede sig over hans Koldsindighed og vrededes til sidst paa ham. De spurgte hverandre, hvor længe vel den Leg skulde vare, og om han aldrig vilde tage sig en Hustru? Alle ønskede

de ham til Dattermand, thi hans Lige i Rigdom fandtes ikke i det ganske Land, og kun faa Slægter kunde maale sig med hans i Ælde og Anseelse; men de fornuftige ønskede til sidst dog blot Ende paa Sagen, for at deres Døttre, om end ingen af dem blev den lykkelige, kunde faa Ro i Blodet.

Da lod det omsider til, at en Jomfru havde faaet Magt over ham, og da hun næsten var hans Lige i Rigdom og gammel Byrd, saa hørte hans Frænder Rygtet derom med Tilfredshed. Alle begreb, at han havde kastet sine Øjne paa Gjertrud Hasse fra Ørtofte, thi hun var baade fager, forstandig og saa kjæk en Jomfru, som nogen Mand i hine urolige Tider kunde ønske sig til Ægtemage. Hendes Skikkelse var kraftig og veldannet, hendes mørke Øjne funklede af Liv, hun førte sig saa stolt som en Svane, og intet skjønnere Syn kunde tænkes, end at se hende fare afsted paa sin vælige Ganger; thi at ride, jage, lege Boldtspil og anden mandhaftig Idræt var hendes bedste Lyst; men hun var haard mod Tyendet, stolt mod sine Jævnlige og spodsk i sin Tale. Hun bøjede sig kun for ét Menneske, og det var Erik Stigsen; naar han var til Stede, da blev hun spag som et Lam.

Saa førte hans Ganger ham da nu stedse til Ørtofte, han dvælede der i Dage, red med Jomfru Gjertrud, jagede med hende og legede med hende. Med Boldten, som fløj imellem dem, gik mangt muntert Ord og mangen kaad Spøg i Følge, men ingen Elskovsord; og just som Gjertruds Forældre, gamle Truid og Fru Ingeborg, og hendes Broder Knud med tænkte, at Sagen var klappet og klar, trak han sig tilbage, forlod Ørtofte og kom ikke mere igjen.

Hans Broder Oluf, som var yngre, end han, men klogere, forundrede sig over hans Ustadighed og spurgte ham en Dag, om han havde bejlet til Gjertrud og var bleven vist af?

„Nej“, svarede Erik, „Gud og alle hellige være lovet, det kom ikke til Bejlen, thi da havde jeg været fangen.“

„Jeg tænkte“, sagde Oluf, „at dertil stod just din Hu.“

„En stakket Stund ja“, svarede Erik, „dog, kjær Broder min, jeg ønsker mig til Hustru en Kvinde, og denne er en Mand i sit Tankesæt og al sin Færd. Jeg ønsker mig en Due, der kan kurre for mig i min Rede, og denne er en Falk med en skarp Røst og Næb og Kløer.“

„Hun er dog stedse blid nok mod dig,“ sagde Oluf.

„Ja,“ svarede Erik, „dette vilde vel varet, indtil Brudeøllet var drukket. Var hun først bleven min Hustru, da vilde hun vel regeret med mig, som hun nu regerer med sin Dreng, sin

Hest og sin Hund. Naar hun bliver vred eller hun spotter, da ser hun en Djævel lig."

„Du var længe om at blive det va'r," sagde Oluf. „Nu, Erik", vedblev han, „dette huer mig ilde! I nævnedes alt som Trolovede, og Gjertruds Frænder og dine, de vare ens om Sagen, og alle sagde vi ja og Amen dertil. Dette vil volde stor Krænkelse paa Ørtofte, og du vil faa Fortræd deraf."

„Jeg er min egen Mand," svarede Erik hidsig, „og tør vel selv vælge min Hustru."

Oluf grundede et Øjeblik og sagde saa:

„Nu gætter jeg det — Du har set en Jomfru, som huer dig bedre, end Gjertrud?"

Da blev Erik rød og stod der et Øjeblik stum, men fattede sig snart og sagde, i det han frejdig og glad saa op:

„Du har gættet det! Nu véd jeg, hvilken Jomfru Guds Moder har udset til Hustru for mig. Sidst da jeg red til Ørtofte og paa Vejen dvælede hos Rønnovs paa Ellinge, da traf jeg hende der, og mine Øjne, som før havde været dumme og blinde, bleve nu opladte."

„Og hvad hedder den Jomfru," spurgte Oluf, „der saa brat har forhexet dig og gjort dig blind, enddog du selv mener at være bleven seende?"

„Det er Rosen paa Skarhult," svarede Erik, og hans Øjne straalede.

Det skjønne Tilnavn havde Folket givet Jep Rosenspares Datter Anna, ikke just fordi hun i Fagerhed overstraalede de andre unge Jomfruer, men formedelst den sjældne Ynde, der var over hende og den store Blidhed og Hjærtensgodhed, som betegnede al hendes Færd. Hun var den største Modsætning, som tænkes kunde, til den stolte Gjertrud med hendes anselige Skikkelse, mørke funklende Øjne og ravnsorte Haar; thi hun var lille og fin af Skabning, hendes Haar vare som Guld, og hendes Øjne havde den blaa Himmels dybe Farve. Hun var vel oplært, nogle mente altfor vel; der gik sære Rygter om hende; man sagde, at hun var et Søndagsbarn og fremsynet, stedse talede hun om Trolde, underjordiske og Ellefolk, og hun sang gjærne Viser om dem; men det var intet Under, thi hendes Fader var en boglærd Mand, som drev den sorte Kunst. Han havde forsøgt paa at gjøre Guld, men da det mislykkedes for ham, gav han sig til at grave i Kjælderen paa Skarhult, hvor efter et gammelt Sagn en stor Skat skulde ligge skjult; det første gjorde han for at vinde større Rigdom, det sidste for at gjenvinde sin Formue, som han havde tilsat ved Guldmageriet og ved at forsømme sine Anliggender.

Nu var han en fattig Mand, der sad i Borg og Gjæld og var nær ved at gaa fra Gaard og Gods, og det var det værste af det hele.

Derpaa tænkte Oluf, som var bleven ganske stum af Overraskelse, da han hørte Jomfruens Navn.

„Du har valgt ilde," sagde han omsider med en mørk Mine; „dette vil ikke bringe dig Lykke. Du var Lykken nær og skulde blot gribe den; men saa gaar det tit, at den, der ilde skal fare, maa selv hjælpe til."

Erik lo af den Tale, lod paa Stand sin Hest sadle, red til Skarhult og begjærede Jomfru Anna til Ægte af hendes Fader, som med Glæde gav ham sin Datter. Selv havde hun længe haft ham kjær, men han havde ikke mærket det før den Dag paa Ellinge, thi hun var en bly Jomfru, der stedse holdt sig tilbage. Men da det blev kundbart, at Erik Stigsen omsider havde fæstet sig en Jomfru, og at Rosen paa Skarhult var den udkaarede, da blev der stor Glæde i Hytterne, thi Almuen havde hende kjær, men endnu større Forundring paa Borgene, ja nogle Steder Forbitrelse og da ikke mindst paa Ørtofte. Gjertrud blev hvid som et Lagen, da hun fik det at høre, og sagde:

„Hvad vil han med den Ellepige? Hun er forhexet; det ender vel med, at Troldene tage hende; ja gid de vilde!"

Disse Ord, som hun sagde i Hidsighed, bleve vide bekjendt. Det lod dog snarest til, at hun selv var forhexet; thi uagtet Erik Stigsen nu var trolovet med en anden Jomfru, greb hun dog enhver Lejlighed til at mødes med ham og brugte al sin Kunst for at drage hans Hjærte fra hans Fæstemø; men han drev kun Spot med hende, og selv kom hun i Folkemunde ved sin frække Færd.

Men Erik Stigsen holdt Bryllup, førte sin unge Hustru hjem og levede paa Næs med hende i Fryd og Gammen. Tit og ofte sagde han, at af alt det, han ejede, og det var meget, var hans Hustru, liden Anna, det bedste Klenodie. Hun elskede ham over al Maade; naar han var hos hende, da straalede hendes Øjne og blussede hendes Kinder; hun lignede en Rose, der udfolder al sin Pragt i Solens Skin; men naar han forlod hende, da var hun at ligne ved en stakkels Blomst med hængende Blade, som Nattekulden har berørt; da saa hun Syner og fik onde Drømme, som varslede om Skilsmisse og Død.

Saaledes var et Aar gaaet for hende, vexlende med Fryd og hemmelig Gru. En Morgenstund sad hun med sin Husbonde ved Davren i Hallen paa Næs. For en Maaned siden havde hun skjænket ham en Datter, og hun havde været skrøbelig der-

efter; men nu havde hun dog gjenvundet sin Helsen; dog havde hun endnu ikke holdt sin Kirkegang. Hun sad der i sit bedste Smykke, thi Erik Stigsen var pragtsyg og yndede at se de Klenodier, han havde skjænket sin fagre unge Hustru, funkle paa hendes hvide Hals og runde Arme. Han skulde denne Dag paa Jagt med hendes Broder Niels og nogle af deres fælles Venner, som havde sat ham Stevne midt Vejs mellem Næs og Skarhult. Han var ved godt Lune, frydede sig ved sin unge Viv, paa hvis Kinder Sundhedens Roser atter begyndte at blomstre. Da hun kredentsede hans Morgendrik til ham, klappede han hende paa Kind og sagde:

„Lykken er min Ejendom; hvo vil tage hende fra mig?"

Da blegnede hun og udbrød:

„Erik, I frister Gud Herren! Han og alle hellige se i Naade til os!"

Hendes Haand rystede, da hun rakte ham Bægeret. Han havde vel bemærket, at hun i nogle Dage havde været tungsindig, og nu spurgte han hende, hvad Aarsagen dertil var. Først paaskød hun Hovedve, men da han ikke lod sig nøje med den Forklaring, sagde hun tøvende:

„I Gaar mens I var til Skovs, da mødte jeg Gjertrud paa Vejen her udenfor. Hun red med sin Broder Knud og flere."

„Krænkede hun eder?" spurgte Erik med Rynker i sin Pande.

„Nej," svarede Anna, „hun lo blot, da hun red mig forbi, og Knud og de andre lo med; mit Hjærte isnede ved at se paa hende og høre den Latter."

„Ikke kunne vi forbyde dem at le," svarede Erik; „blæse med Gjertrud, vi ville le af hende igjen!"

„Dog sige de," sagde Anna med et Suk, „at hun er den Jomfru, der var udset til at vorde eders Hustru, og tykkes det mig stundum som et Ran, at jeg vandt eders Hjærte og blev det."

„Vær nu ikke saa klejnmodig!" sagde han.

„Jeg er saa tung om Hjærtet; havde jeg blot holdt min Kirkegang," svarede hun. „Erik, bliv hos mig og drag ikke paa Jagt i Dag!"

„Nej," sagde han og rejste sig brat, „ikke narrer jeg mine Venner for et Kvindelunes Skyld.

„O, tøv dog lidet," bad hun, „dvæl hos mig, blot en Stund!"

Den Stund skjænkede han hende og lod Svendene, som alt vare for Døren med Hestene, igjen trække dem i Stalden.

„Kvæd mig da nu," sagde han saa, „en Vise til Tidkort!"

Det gjorde hun villig og gjærne, greb sin Luth og kvad Visen og den Jomfru, hvem hendes onde Stifmoder forvandlede til en Nattergal, fordi hun ikke undte Datteren den Ridder, denne havde kjær. Hun yndede den Vise; den begynder saa kjønt:

Jeg ved vel, hvor der stander et Slot,
det er saa vel beprydet
med Sølv og med det røde Guld
med udhugne Stene opmuret.

Forinden det Slot der stander en Lind
med Blade dejlige og skjønne,
der udi bor en Nattergal fin,
som lystelig mon røre fin Tunge.

Bedst huede hende dog nu det Vers:

Mig tvinger ej Sorg, mig tvinger ej Sne,
som falder paa Vejen hin brede,
mig tvinger fast mere en lønlig Sorg,
der gjør mig Angst og Møde —

thi de Ord vare som talede ud af hendes eget Hjærte, og hendes lønlige Sorg var da den, at Gjertrud vilde hende ilde og engang, før eller senere, vilde hævne sig paa hende. Dog sang hun trøstig videre og blev lettere om Hjærtet, da hun naaede Slutningen, som fortæller, hvorledes Ridderen befriede den forhexede Jomfru:

Han skar hende med en liden Kniv,
saa Blod derefter mon komme,
paa Gulvet strax for hannem stod
en Jomfru saa klar som en Blomme.

Nu haver jeg frelst dig af din Nød
og af din lønlige Kvide —

men der blev hun afbrudt i sin Sang; thi Timen var udrunden, og Hestene trampede for Døren. Da rejste Erik sig brat og sagde:

„Nu, det endte jo lystelig og godt med den Jomfru og hendes Ridder; men hvi kvæder I stedse om Trolde og ugudeligt Hexeri, mit Hjærte?"

„Bliver jeg nogen Tid stedet i slig Kvide, Erik", lød hendes Svar, „da hjælp mig!"

Hans Aasyn formørkedes; han gættede hendes Tanke, som var, at hendes forsmaaede Medbejlerinde, Gjertrud, stod i Pagt med den Onde og vilde formaa at tilføje hende ondt, af hvad Art det nu end blev. Begge troede de paa Hexeri og Trolddoms Magt, og hvo gjorde ikke det i de gamle, vankundige Tider? Dog forsøgte han at slaa det hen i Spøg og sagde:

„Skulde det ske, at I blev til en Nattergal og fløj her fra, og det kunde vel ske, saa skjønt I kvæder, Anna, da lid derpaa, at jeg skal vide at finde eder og stikke eder med min Kniv, saa I vorder Menneske igjen!"

Saa skiltes de, og han red Sønder paa, der hen, hvor hans Jagtfæller ventede ham. Mens han var borte, gik Dagen tungt for hende i hendes Ensomhed. Dog trøstede det hende at tage sin liden Datter i Favn, og siden færdedes hun i Fadebur og Ildstue for at paase, at Aftensmaaltidet blev vel tilberedet; thi

hendes Husbonde havde bebudet, at han vilde være hjemme ved Solnedgang og medbringe hendes Broder og de andre, og da skulde der staa et muntert Gilde og Dagen ende i Fryd og Gammen.

Da det led ad Aften, uden at der var tilstødt hende noget Uheld, da drog hun Vejret friere og blev glad. Hun smykkede sig til Festen for at behage sin Husbonde; hendes Hue og hendes Skrud skinnede af mælkehvide Perler, og dyre Stene, indfattede i Guld, funklede fra hendes Hals, hendes Arme og hendes Livbelte; paa de smaa Hænder havde hun fine, guldstukne Handsker. Hendes Terne, som havde smykket hende, klappede i Hænderne af Glæde og Forundring, da Værket var fuldført, og sagde:

„Frue, nu ser I en Dronning lig!"

„Jeg vil gaa min Husbonde lidet i Møde", sagde Fru Anna; „men giv mig min Kaabe; jeg vil svøbe mig i den, at ikke mine Smykker skulle tage Skade af Aftenduggen. Gak nu med mig!"

Saa gik de over Vindebroen og gjennem Lunden ned til Borgeleddet. Det var en skjøn, stille Vaaraften, Solens gyldne Straaler legede mellem de grønne Blade, og Fuglene sang; naar Fru Annas Kaabe gled til Side, da funklede hendes Smykker i Solglansen.

I Udkanten af Lunden, ikke langt fra Leddet, der var en Grønning, og paa den laa en liden Høj, som kaldtes T r o l d h ø j, thi i den sagdes der at bo underjordiske. Flere end en havde set den Julenat staa paa Guldsøjler og Troldene danse der inde. Til denne Høj styrede Fru Anna sin Gang og sagde, at hun vilde gaa der op, fordi hun der fra kunde skue vide over Egnen og se, naar hendes Husbonde og hans Gjæster nærmede sig; men da greb Ternen hende i Kaabeærmet og sagde forskrækket:

„For Guds og alle helliges Skyld, kjære Frue, gaa ikke paa Troldhøj saa nær ved Solnedgang!"

„Aa hvad," svarede Fru Anna overgivent, „skulde jeg faa en Pusling at se, var det end deres Konge, liden Wisle Pring selv, jeg overlever vel det. Disse ere gode Vætter og gjøre intet Menneskebarn Fortræd."

„Husk Inger Svendsen af Næs, som blev bjærgtagen," svarede Ternen og holdt Fru Anna fast i Kaaben.

„Ja," svarede Fru Anna, „det skete ved Nattetid, og fordi hun glemte at slaa Kors for sig og bede sit Ave."

Saa rev hun sig løs og gik op paa Højen, mens Ternen blev staaende under Træerne.

„Ej," udbrød Fru Anna kort efter, „der ser jeg en Støvsky ude paa Vejen; det maa være min Husbonde. Gak til Leddet, Ellen, og er det ham, da luk op for ham!"

Ellen gik, men vendte sig om og saa' tilbage. Hendes Frue sad paa Højen og stirrede ud i det fjærne; Kaaben var gleden af hendes Skuldre, og hendes Smykker funklede i Aftensolens Glans; ingen Sinde havde Ellen set saa dejligt et Syn. Saa gik hun til Leddet og blev staaende der en Stund og saa efter Støvskyen, som langsomt nærmede sig. Hun tænkte omsider, at

det kunde ikke være hendes Husbonde, thi han plejede at ride fort, og til sidst blev hun klog paa, hvad det var, blot en Flok Stude og deres Drivere. Saa gik hun fra Leddet gjennem Lunden tilbage til Troldhøj; men da hun kom der hen, saa' hun til sin Forundring, at Højen var tom; Fru Anna var forsvunden. Da overvandt Kjærligheden til hendes gode Frue hendes Angst for Troldene; hun løb der op og saa', at Græsset paa Højens Top var nedtrampet; men paa det Sted, hvor Fru Anna havde siddet, der laa hendes ene guldstukne Handske. Hun tog den,

saa' sig skrækslagen om og raabte, men fik intet Svar; stræbte saa at faa Bugt med sin Angst og sagde til sig selv: dette er sært nok; maaske er dog blot min Frue bleven kjed af at vente og er gaaet tilbage til Gaarden! Hun løb da der op, men der var Fru Anna ikke, saa løb hun atter ud i Lunden, gjennemstrejfede den paa Kryds og tværs og raabte sin Frues Navn, men blot Gjenlyden svarede hende. Hel forvildet af Angst og Bekymring kom hun til sidst, da Aftenskumringen faldt paa, ud ved Leddet og løb der lige paa Erik Stigsen, som just med sine Gjæster og sine Svende var reden igjennem det.

„Erik Stigsen", raabte hun og løftede sine Hænder imod ham, „eders Hustru er forsvunden, Troldene have taget hende!"

Da standsede Erik og den hele Skare brat. Alle troede de først, at Ternen var fra Forstanden; men da de havde faaet rigtig Besked, blev Erik Stigsen saare urolig, fo'r strax paa sin Ganger ned til Højen, fulgt af de andre og alle stege de af Hestene og undersøgte Stedet, hvor Fru Anna havde siddet. Saa lod Erik Stigsen sine Hunde, efter at han havdeført dem op paa

Højen til Stedet, afsøge den og dens Omgivelser, og det lod næsten til, at de havde fundet nogle Spor, som førte ud paa Marken, men de tabte dem igjen. Derpaa blev hele Lunden gjennemsøgt, men uden at de fandt noget Spor af den forsvundne, hvorefter de begave sig op paa Gaarden, som blev ransaget fra Ende til anden, men alt forgjæves. Det gryede ad Morgen, og Niels Rosensparre sagde til Erik:

„Nu maa vi hvile lidt og styrke os, saa og vore Svende, med Mad og Drikke; men saa ride vi flux ud, saa mange vi ere og gjennemsøge Skovene Øster paa ad Ring Sø til; thi er min Søsterlil, hvad jeg maa tro, bortført af Røvere, da ere de sikkert dragne den Vej for at skjæle sig i Tykningerne."

„Røvere?" gjentog Erik Stigsen og saa op med et mørkt Blik. „Nej, jeg frygter det, som værre er — hun sad jo paa Troldhøj, da Ellen forlod hende; hun er bjærgtagen!"

„Forjag den djævelske Tanke," sagde Niels Rosensparre blegnende. „Pigen, som raabte, at Troldene havde taget hende, har indgivet dig den. Drag dig til Minde, hvad Ellen berettede, at Anna sad paa Højen uden Kaabe, og at hendes Smykker funklede i Aftensolen. Hvad er da rimeligere at tro, end at Stimænd, som have ligget skjulte i Krattet, have følt sig fristede ved Synet af de store Skatte, som hun bar paa sig, og have bortført hende for at plyndre hende? Give Gud og alle hellige, at de ikke have dræbt hende, for at hun ikke skulde kunne vidne imod dem!"

Men nu fortalte Erik sin Svoger om den Vise, hans Hustru havde sunget for ham om Morgenen, inden de skiltes, og om hendes sære Bøn, at han vilde hjælpe hende, om hun skulde blevet stedet i en slig Kvide, som den forvandlede Jomfru i Visen. Da blev Niels Rosensparre sært til Mode; men han slog Kors for sig, bad et Paternoster og fik saaledes Bugt med sin Angst.

„Den lange Faste forvirrer din Hjærne og gjør dig synsk," sagde han til Erik, „nu en Bid Brød og et Krus Øl og saa i Sadlen og efter Ugjerningsmændene; rappe maa de være, om vi ej inden Aften hente dem ind!"

Erik tav saa og talte ikke for denne Sinde mere om Troldene. De spiste og drak i Hast og droge saa Øster paa. Den ganske Dag færdedes de i Skoven og gjennemsøgte den paa Kryds og tværs lige til Ring Sø; de forhørte sig i hver By, de kom igjennem, og udspurgte hver Mand og Kvinde, de mødte paa deres Vej, men ingen havde set noget til Fru Anna eller fornummet til Røvere og Stimænd.

Da rede de om Aftenen Sønder paa til Skarhult for at melde Fader og Moder, hvilken stor og ufattelig Ulykke der var sket. De kom først der til ved Nattetide, men traf dog gamle Jep Rosensparre oppe og i Klæderne; det stærke Skin af Ilden i Kjælderrummet hjalp dem til at finde ham; han gik der og syslede med sine Smeltedigler, thi han havde atter taget fat paa Guldmageriet og lignede i sin lange Kofte og sværtet, som han var i Ansigtet af Sod, en Troldmand. Hans Søn ynkedes over ham og sagde:

„Mens I arbejder her i eders Ansigts Sved for at samle Skatte, da har I mistet den bedste Skat, I nogen Tid ejede. Anna er forsvunden, enten nu Røverne have voldført hende, eller Troldene taget hende."

Da skreg den gamle op og tabte af Forfærdelse den Ildrager, han havde i Haanden; men da han havde faaet Forklaring, slog han sig for Brystet og raabte:

„Straf for mine Synder, Straf for mine Synder, fordi jeg higede for meget efter denne Verdens Mammon!"

„Det siger I, ikke jeg," svarede Niels; „men brug nu eders Vid og Lærdom, Fader, til at frelse eders Datter!"

Da lyste den gamles Øjne af en sær Ild, og han sagde:

„Vi faa se, vi faa se! Er hun hos Troldene, da er jeg vel Mand for at udfri hende af deres Magt!"

Saa løb han op i sit Brevkammer og gav sig til at granske i Bøger for at forvisse sig om, hvorledes Troldene rettest skulde besværges, indtil hans Hustru, Anna Grubbe, som var bleven vækket, kom farende, slog ham Bogen af Haanden og sagde til sin Søn og Erik, som raadvilde og modløse stode hos:

„Ere I galne? Hør ikke paa ham, som er fra Vid og Forstand og alle sine Dage har været det! Skam faa du, Erik, som ikke har vogtet bedre paa din Hustru, saa hun kunde løbe ubevogtet om og snappes bort af Stimænd! Findes skal hun, enten vi faa hende levende eller død! Flux ned i Borgestuen, Niels, væk Karlene, lad dem væbne sig og sadle Hestene og saa fort med eder alle igjen! Rider til Naboerne og søger Hjælp! det ganske Folk skal paa Benene, og ikke ville vi raste, før Landet er ransaget fra Kyst til Kyst!"

Niels gjorde, som hun bød; men det tog Tid, inden Folkene kom i Klæderne og vare rede til at drage ud. Omsider fik han dog Samling paa dem, og i Forening med Erik Stigsens Følge af Herrer og Svende fra Næs, udgjorde de en anselig Skare; men lige som Niels Rosensparre vilde bryde op, da manglede Erik Stigsen selv. En af Svendene meldte imidlertid, at han nylig var reden af Gaarden, og da Niels antog, at han blot var reden i Forvejen, tøvede han ikke med at bryde op.

Erik Stigsen havde imidlertid med Forsæt skilt sig fra de andre og var ikke reden forud Øster paa, som Niels vilde, men Vester paa ad Ørtofte til; thi den Tanke havde i Løbet af Natten rodfæstet sig hos ham: Dette er Hævn af Gjertrud og hendes Slægt; de vide, hvor Anna er! Men han antog, at han lettest vilde faa Sandheden at vide, naar han fik Gjertrud alene i Tale, thi han mente, at han endnu havde stor Magt over hende. Var han kommen med sit store Følge af væbnede Mænd, da vilde han fundet Vindebroen ophejset og Adgang til Gaarden vilde bleven ham nægtet.

Han havde Lykken med sig; thi da han ved Solnedgang var kommen Ørtofte nær, saa' han en Jomfru gaa alene i Lunden med en stor Buldogge efter sig og saa vidste han, at det var Gjertrud, thi han kjendte Hunden saa godt, som sin egen. Dens skarpe Øre fornam strax Trinene af hans Hest, den fo'r rasende løs paa ham, men da den blev va'r, hvo det var, for-

vandlede dens Gjøen sig til Glædeshyl. Kort efter gik han ad en Skovsti ind i Tykningen ved Gjertruds Side, i det han førte sin Hest efter sig ved Tøjlen. I hendes Øjne stod stor Forundring at læse, og hendes Kinder blussede af Glæde over dette uventede Møde. Gjentagne Gange spurgte hun ham om hans Ærinde, men han gik mørk og stum ved hendes Side, indtil han pludselig greb hende i Armen og sagde:

„Hvor er Anna? Sig det, I ve'd det!"

Det kom som et Overfald, og hvor kjæk end Gjertrud var,

forfærdedes hun dog ved hans Heftighed og rasende Blik.

„Erik", raabte hun blegnende og rev sig løs, „er I ved eders Samling? Kommer I til mig for at faa at vide, hvor eders Hustru er? Er hun rømmet?"

Hendes Forundring var saa aabenbar, at Erik strax skjønnede, at Gjertrud ingen Del havde i den Ulykke, der var vederfaret ham. Han fattede sig da og gav hende Forklaring; men da hun hørte, at Fru Anna var sporløst forsvunden, maaske kommen af Dage, da overgødes hendes Aasyn som af et Rosenskjær,

og hendes mørke Øjne funklede af Glæde. Erik blev det va'r, og hans Mistanke vaagnede paa ny.

„Jeg ve'd det," sagde han brat til hende, „at I har ønsket ondt over min kjære Hustru og sagt: gid Troldene vilde tage hende!"

„Det forholder sig rigtigt," svarede hun kjækt; „tit og ofte har jeg ønsket eders Hustru død, I ve'd selv bedst af hvad Aarsag, men ingen Sinde bleve de Tanker til Gjerning, og er jeg da saa uskyldig i Annas Forsvinden, som det Barn, der blev født i Gaar."

„Hvo ve'd," sagde Erik og saa' paa hende med et mørk Blik, „I kan være i Ledtog med de onde Aander, og da have eders Ønsker og Forbandelser stor Magt."

Hendes Øjne lyste af en sær Ild, da hun hørte den Tale, ikke fordi hun tiltroede sig slig Magt, thi hun havde aldrig befattet sig med Hexeri og var ukyndig i Trolddomskonster; men, snild som hun var, skjønnede hun strax, at nu havde hun et Middel til at vinde hans Fortrolighed og faa Magt over hans Hjærte.

„Ikke er jeg en Troldkvinde," svarede hun, „Gud fri mig for at kaldes saa; men er det tænkeligt, at den onde Aand, der fo'r i mig, da jeg blev nidkjær paa Anna, dog har haft Magt til at skade hende, da maa vel og de gode Aander, naar jeg paakalder dem, kunne hjælpe eder til Rette i denne Kvide. Nu skal jeg vise eder, hvor kjær I er mig; jeg vil gjøre, hvad jeg formaar til, at eders Hustru bliver gjenfunden."

Hun førte ham op paa Gaarden, hvor hun saa' sit Snit til først at tale med sine Forældre i Enrum, og da gamle Truid og Fru Ingeborg kom til Syne, modtoge de Erik med stor Venlighed og Deltagelse og tilbød ham at følge ham til Næs med deres Datter og være ham til Hjælp og Trøst. Han tog med Tak mod deres Tilbud, og de droge da den næste Morgen alle til hans Hjem. Der forefandt de Annas Fader, gamle Jep Rosensparre, som havde i Sinde for Alvor at prøve sin Kunst paa Troldene. Gjertrud slog sig til ham, de holdt hver Dag Raad, kloge Koner bleve hentede og al Slags Manen og Trolddomsgalskab øvet, men alle deres Besværgelser viste sig frugtesløse. Troldhøjen forblev lukket, og der kom ingen Fru Anna for Dagen.

Gjertrud hyklede stor Sorg derover, i Virkeligheden frygtede hun kun for, at Erik Stigsen skulde opgive Evret, og Følgen da blive, at hun og hendes Forældre maatte forlade Næs og drage hjem. De havde alt sat sig fast hos ham og tiltaget

sig stor Myndighed i hans Hus, hvorfor Gjertrud begyndte at haabe, det vilde ende med, at hans Hjærte vilde vende sig til hende, saa at hun kunde blive hans anden Hustru; men Ulykken var, at al deres Tale jo drejede sig om den forsvundne Anna, og al deres Tragten gik ud paa at gjenfinde hende. Hun forsøgte derfor at henvende hans Tanker paa andre Ting, bad ham ride ud med sig paa Jagt og lege Boldtspil med hende, lige som i gamle Dage; men da alle hendes Bestræbelser forbleve frugtesløse, og hun ikke kunde faa Bugt med hans Tungsind, saa tænkte hun: han er forhexet og Trolddommen stikker i Annas Handske, som han stedse bærer ved sit Bryst. Hun besluttede da at lokke den fra ham og haabede, at naar hun først havde den, saa vilde hans Hu følge med Handsken og fæste sig til hende. Hun sagde derfor til ham, at naar han vilde overlade hende Handsken, saa vilde hun gjøre et sidste Forsøg paa at faa hans Hustru af Troldenes Magt, eller dog i det mindste faa Vished om hendes Skjæbne og erfare, om hun var bjærgtagen eller kommen af Dage.

Nødig skilte han sig ved sin Skat, men da hun gav ham Løfte paa, at han i hvert Fald skulde faa den tilbage, overlod han hende den. Hun lovede ham, at hun samme Nat vilde gjøre Forsøget, men paa hvad Vis maatte ingen vide, thi saa vilde det mislykkes. Den næste Morgen, da de efter Aftale mødtes i en Løvhytte i Abildgaarden, fandt han hende bleg og i stor Forfærdelse. Hun foregav, at hun om Natten havde været ved Troldhøj med Handsken og udtalt de Trylleord, som de kloge Koner havde lært hende, og som efter deres Mening kunde oplukke Højen. Dette var vel ikke sket, men der havde lydt et stort Bulder fra Højen og en Røst, som sagde: „Anna Jepsdatter er ikke her; Stimænd have plyndret og ombragt hende; hendes Lig ligger i —“ men Stedet, som blev nævnet, havde hun ikke faaet at høre; thi den stærke Svovldunst, som udstrømmede fra Højen, havde i det samme berøvet hende Bevidstheden. Først da Dagen gryede, var hun vaagnet, liggende i Græsset og ganske vaad af Natteduggen, og da opdagede hun til sin Forskrækkelse, at Handsken var borte.

Mens hun sagde dette, laa Handsken ved hendes Hjærte, og hun følte det banke imod den. Han troede paa Sandheden af hendes Beretning, men hendes Haab, at Handsken vilde drage hans Hu til hende, gik ikke strax i Opfyldelse, og imidlertid skete der noget, som gjorde en Ende paa alle hendes Planer og udrev Erik Stigsen af hendes Vold. Hans Broder Oluf, som havde været bortrejst til Sjælland, kom nemlig uventet hjem, og

det var Rygtet om hans Broder-Kones Forsvinden, der havde ført ham tilbage til Næs før Tiden. Nu fik Piben en anden Lyd; thi da han erfo'r, hvilket Kogleri der var blevet drevet paa Næs, og han blev va'r, hvorledes Gjertrud tumlede med hans halv affindige Broder, saa blev han heftig forbitret paa hende, og uagtet han tidligere havde ønsket Erik hende til Hustru, saa skiftede han nu, forarget ved hendes Skamløshed, ganske Sind og vidste at mage det saa, at Truid, hans Hustru og Gertrud maatte forlade Næs og drage tilbage til deres Hjem.

Kort efter indtraf Niels Rosensparre med Svendene, og han bragte ingen Trøst. Han havde gjennemstrejfet det ganske Land, men ikke fundet noget Spor af den forsvundne. Oluf mente da, at hun maatte betragtes som død, men Erik vilde intet høre derom, hans Tungsind tog til og daglig saas han at sidde paa Troldhøj og gruble. Da søgte Oluf Raad hos Præsten i Næs, og den Guds Mand erklærede, at Erik var besat af en ond Aand, og at dette maatte være en Straf for hans Synder. Hvis det ikke blev bedre med ham, eller Fru Anna ikke kom for en Dag, naar Aaret var udrundet, da burde Erik gjøre en Pilegrimsfart til det hellige Land for at hente Aflad og vorde karsk.

Derpaa gik Erik omsider ind. Da Aarsdagen efter hans Hustrus Forsvinden var oprunden, beskikkede han sit Hus, gav Oluf Bestyrelsen af sine Ejendomme og begav sig med et lidet Følge af sine troeste Svende paa Rejsen. Han blev borte i tre Aar, og da de i den Tid ikke fik nogen Efterretning fra ham, begyndte Oluf at frygte, at der var tilstødt ham en Ulykke paa Rejsen; men omsider meldte Rygtet om hans Tilbagekomst, og kort efter viste han sig atter paa Næs og blev hjærtelig modtagen af sin Broder. Denne mærkede snart, at Pilegrimsfarten fuldstændig havde helbredet den sindssyge; han var igjen bleven den gamle, munter og livsglad, han nævnede aldrig sin forsvundne Hustru og gik ikke mere til Troldhøj. Tvertimod talede han om at tage sig en ny Hustru, men da Oluf fornam, at Broderen atter begyndte at vende sin Hu til Gjertrud, der endnu var ledig og ugift, og at han allerede nogle Gange havde været paa Ørtofte, saa tog han ham for og fraraadede ham indstændig at indlade sig med en Jomfru, der havde vist sig saa skamløs og træsk.

Det vilde dog næppe lykkedes ham at fri Broderen ud af Gjertruds Garn, hvis der ikke paa denne Tid var kommen en ung, fager Jomfru der til Egnen. Det var Ellen Torkelsdatter Brahe fra Mygdal; hun var med sine Forældre i Besøg hos Rønnoverne paa Ellinge. Oluf førte sin Broder derhen, og Forsøget lykkedes. Erik fattede Kjærlighed til den unge

Jomfru, og en saa fager og rig Mand, som han, bejlede naturligvis ikke forgjæves. Snart rygtedes det, at hun var ham lovet, og at Trolovelsen om kort Tid skulde fuldbyrdes paa Ellinge. Alle gode Mænd og Kvinder i flere Miles Omkreds bleve budne til Gildet, og Claus Rønnov lod heller ikke sin Budsvend ride Ørtofte forbi, thi Truid Hasse var i Slægt med Braherne, saa at en Forbigaaelse vilde været en stor Fornærmelse. Dog ventede han et Afslag, paa Grund af det, der tidligere var foregaaet mellem Erik og Gjertrud, men, til hans og alles Forundring, modtoge baade de gamle og Gjertrud selv Indbydelsen.

Det var en stor og prægtig Forsamling, der paa den berammede Dag havde indfundet sig i Rønnovernes Hus, og den gjæstfri Vært havde intet sparet, for at Gildet kunde gjøre ham Ære. Der var stor Overflod af Mad og Drikke, rigelig med Opvartning af Dug- og Kjældersvende og Spillemænd, for at Dansen om Aftenen kunde gaa lystig; men dog var Stemningen blandt Gjæsterne noget trykket.

„Vi fortænke ikke Erik Stigsen i", sagde en af dem, „at han efter fire Aars Ventetid vil tage sig en anden Hustru, men det huer mig dog ikke, at han ingen Vished har for, at Fru Anna er død."

Mens Mændene talede om det gaadefulde ved hendes sporløse Forsvinden, og de fleste vare af den Mening, at hun maatte være bleven voldført af Røvere og dræbt, hviskede Kvinderne om det samme, og en af dem sagde:

„Hvad om nu Anna dog var i Live, og hun traadte ind ad Døren midt under Trolovelseshandlingen?"

De andre Kvinder lode et dæmpet Udraab høre og sagde, at dette var en skrækssom Tanke; de vilde ikke for alt i Verden være i Ellen Brahes Sted og tage en Mand til Ægte, hvis første Hustru var forsvunden, Gud eller Djævelen maatte vide hvorledes. Hun havde da i intet Tilfælde faaet en kristelig Begravelse og kunde gaa igjen og kyse Livet af den Jomfru, der havde vovet at indtage hendes Plads.

Kun Gjertrud forholdt sig tavs og tog ingen Del i Samtalen. Stolt var hun at se til, som hun stod der i sit bedste Smykke; hun overgik alle de andre Jomfruer, ogsaa Ellen Brahe i Fagerhed, og de henrundne fire Aar havde intet Skaar gjort i hendes Skjønhed. Hendes Øjne søgte nu og da Erik Stigsen; men han undgik hende og saa' stedse til den modsatte Side, naar hun nærmede sig ham. Oluf iagttog hende og blev ilde til Mode ved at se paa hende; thi i hendes frække Aasyn med

de funklende Øjne og de tæt sammenpressede Læber stod kun Ondskab og Spot at læse, og det tyktes ham, at hendes Nærværelse var som en ilde Spaadom. Hele Forsamlingen var da i en urolig og ophidset Stemning, og Spændingen stor, da Trolovelsesceremonien omsider begyndte.

Der herskede den dybeste Tavshed, mens Præsten talede, man vilde kunne hørt en Naal falde. Alles Øjne vare fæstede paa Erik Stigsen, og de bleve va'r, at hans Aasyn var saare blegt, og at hans Haand skjælvede, da han skulde til at bytte

Ring med sin Trolovede; men det kom ikke dertil, thi just som dette skulde gaa for sig, da lød der en Røst i Hallen, som raabte:

„Erik, Erik, kom og hjælp mig!"

Saa ganske var Klangen af denne Røst Fru Annas blide Stemme lig, at den hele Forsamling blev greben af Forfærdelse; men Erik Stigsen selv tabte Trolovelsesringen og faldt bevidstløs om paa Gulvet, som ramt af et Slag. Der opstod nu den største Forvirring, alle trængte sig om den bevidstløse og hans

Fæstemø, der med et Skrig havde kastet sig over ham, thi hun troede, at han var død; men de af Kvinderne, som nogenlunde havde bevaret Fatningen, gave sig nu til at behandle Erik Stigsen med passende Lægemidler, som gjorde saa god Virkning, at han snart gjenvandt Bevidstheden og sine Lemmers Brug; men hans Aasyn var dødblegt og hans Blik stirrende. Han stod iblandt dem som en Støtte, og da Ellen Brahe nærmede sig ham, stødte han hende fra sig med Afsky, og raabte, at han ikke kjendte hende og intet vilde have med hende at skaffe. Alle Forsøg paa at formaa ham til at lade Trolovelsen fuldbyrde, vare forgjæves; til sidst løb han af Hallen, steg paa sin Hest og red der fra, som om et Spøgelse var i Hælene paa ham.

Men strax, da han havde fjærnet sig, kom det til et heftigt Optrin i Hallen, hvor Oluf Stigsen fremstod og lydelig udtalte for den hele Forsamling sin Mening, som var, at det ingenlunde kunde være nogen Røst fra Aandeverdenen, de havde hørt, men at en af de tilstedeværende maatte have paataget sig Fru Annas Røst, og at her var drevet et nedrigt Rænkespil for at forpurre Trolovelsen, og i det han sagde dette, fæstede han sit Blik paa Gjertrud og hendes Broder Knud, hvorfor den sidste strax fo'r op og spurgte hidsig, om han mulig sigtede til ham eller hans Søster? Hvorpaa Oluf paa Stand greb Gjertrud i Armen og sagde:

„Her staar den lede Hex, som har gjort det! Røsten kom fra den Krog af Hallen, hvor hun stod."

Da blev Gjertrud blussende rød, derpaa dødbleg, og Mælet forgik hende; men hendes Broder og hendes Frænder brugte desto bedre Mund, og der opstod et heftigt Skjænderi mellem dem paa den ene Side, Oluf Stigsen og Ellen Brahes Frænder paa den anden. Til sidst trak nogle af dem deres Værger, og det vilde være kommet til Blodsudgydelse, hvis ikke Claus Rønnov havde lagt sig imellem og erklæret, at han ikke vilde taale sligt i sit Hus, og at de, om de vilde afgjøre den Strid med blanke Vaaben, da maatte fjærne sig fra hans Enemærker. De stak da atter deres Sværd i Skederne, og de fleste af Gjæsterne brøde nu op for at drage hver til sit; men Oluf Stigsen og Knud Hasse skiltes i stor Forbitrelse, og Knuds sidste Ord til Oluf var, at han snart skulde høre fra ham. De fleste af Gjæsterne stode dog paa Oluf Stigsens Side og bleve, især da de havde faaet nærmere Forklaring om Gjertruds hele Forhold til Erik, af samme Mening som han, at Gjertrud paa en eller anden Maade havde spillet dem dette Puds, uagtet de ikke kunde bevise hende det over.

Saaledes forholdt det sig da ogsaa; men først mange Aar derefter, paa sit Dødsleje, tilstod hun, at hun var den skyldige. Hun var under Trolovelsesceremonien gaaet ind i et Sidekammer, hvorfra der gik et Talerør til Hallen; igjennem dette havde hun, efterlignende Fru Annas Røst, raabt de skæbnesvangre Ord, som berøvede Erik Stigsen hans Forstand; men hendes Frænder troede den Gang, at hun var uskyldig, og ingen havde bemærket hendes kortvarige Fraværelse, mens hun udførte sin Niddingsdaad, saa at de maatte tro, at den af Oluf Stigsen rejste Beskyldning var greben ud af Luften. De stævnede ham da til Thinge, og han maatte der tage sine Ord i sig igjen og erlægge en Bøde; men Gjertrud var ingenlunde tilfreds med denne Oprejsning; thi den helede ikke det Skaar, hendes Ære havde faaet; alle Vegne var hun ilde set og blev skyet af hendes Standsfæller, hvorfor hun æggede sin Broder til at tage en mere virksom Hævn. Her kom den Omstændighed hende til Hjælp, at han selv havde haft et godt Øje til Ellen Brahe og været paa Nippet til at fri, da Erik Stigsen kom ham i Forkjøbet, hvorfor han bar Nag baade til ham og hans Broder.

Mens Gjertrud saaledes rugede over Hævnplaner, levede Oluf Stigsen et sørgeligt Liv pva Næs med sin sindssvage Broder. Vist nok var Erik stille i al sin Færd og teede sig ingenlunde som en gal Mand, men han var nedsunken i det dybeste Tungsind og troede fuldt og fast, at hans forsvundne Hustru var bjærgtagen, sad i Troldhøj og ventede paa, at han skulde komme og befri hende. Alt, hvad hans Broder fandt paa, for at faa denne Tanke ud af hans Hoved, viste sig at være frugtesløst. Han vandrede nu atter hver Dag til Troldhøj og sad der grublende i timevis, eller han gik i Lunden og stirrede paa Fuglene, som om han ventede i en af dem at finde sin forvandlede Hustru; men da dette tog mere og mere Overhaand, begyndte Oluf at frygte, at det vilde tage en Ende med Forskrækkelse, og derfor lod han ham stadig bevogte eller holdt selv Øje med ham.

Saaledes fulgte han en Morgenstund ubemærket efter ham, da han gik sin sædvanlige Gang ned gjennem Lunden til Troldhøj. Han havde just set ham stige op paa Højen og gav sig til at gaa frem og tilbage mellem Træerne, i det han nu og da saa' op til Højen og blev va'r, at Erik stod der som en Støtte med krydslagte Arme og stirrede hen for sig, da det raslede i Buskene bag ved ham, og da han vendte sig om, stod Gjertruds Broder, Knud, for ham.

Det mørke Blik, der funklede ham i Møde fra Knud Hasses Øjne, viste ham strax, at hans Fjende kom i en ond Hensigt, hvorfor han lagde Haanden paa sit Sværdfæste og ikke gav ham anden Velkomsthilsen end et Blik, der var lige saa fast og funklende. Det blev Knud, der talede først.

„Du griber til dit Sværdfæste", sagde han barsk, men rolig og koldt, „og ved Sankte Oluf, du skal faa Brug for det! Dog er jeg ingen Stimand; ti Gange for én kunde jeg have faldet over dig med mine Svende og gjort det af med dig, thi jeg har været her før i Dag; men se, jeg lod mine Svende forblive ved Borgeleddet og staar nu her alene for dig, at vi paa lige Vilkaar kunne udfægte vor Dyst og saalunde opgjøre vort Regnskab."

„Ikke begriber jeg den Tale", svarede Oluf Stigsen; „hvad Regnskab er nu os imellem? Det blev opgjort sidst paa Thinge, skulde jeg mene. Der fik din Søster al ønskelig Oprejsning og maa være tilfreds, om da ellers hendes Samvittighed godkjender Rettens Dom; men hvor faa vi Oprejsning for vor store Ulykke og vort Forlis? Se op til Højen! Der staar min stakkels Broder, besat af en ond Aand og er nu kun som en Skygge af et Menneske."

„Løn som forskyldt", udbrød Knud Hasse, „han vakte Elskov i min Søsters Hjærte og bedrog hende! Han vandt derpaa fra mig den Jomfru, jeg selv havde kjær, og som nu af Rædsel over det, der skete paa Ellinge, har fattet Afsky for Ægteskab og hverken vil vide af mig eller af nogen Mand; men dog er det dig, der fornemmelig har været os imod, thi det var dig, som fordrev Gjertrud og vore Forældre fra Næs og førte Erik til Ellen."

„Jeg gjorde saa", svarede Oluf, i det han drog sit Sværd, „og nu skal jeg og fordrive dig her fra, du, som kommer og krænker mig paa min egen Grund — tag den!"

Han fo'r ind paa Knud Hasse som et Lyn, men denne havde i samme Nu draget sit Sværd og afbødede Stødet. Han var langt Oluf Stigsens Overmand baade i Styrke og Vaabenfærdighed, hvorfor han snart trængte ham af Krattet og ud paa den aabne Plads ved Troldhøj, hvor han næsten havde overmandet ham, da der hørtes et højt Raab. En Mand med et draget Sværd kastede sig imellem dem og huggede til begge Sider som en rasende. I samme Nu, som de gjenkjendte ham og saa', at det var Erik, havde han givet sin Broder en Skramme og løb saa i Knud Hasses Sværd. Det gik gjennem hans Hjærte;

han faldt, i det han raabte: „Anna, nu kommer jeg!" og opgav kort efter Aanden.

Forfærdede og stumme, glemmende alt Fjendskab, stode Oluf og Knud og stirrede paa det afsjælede Legeme, da de hørte en Hests Hovslag, en Jomfru kom farende med flyvende Lok af Lunden, og de saa', at det var Gjertrud.

„Jeg red efter dig for at se, om du holdt dit Ord som en Mand", raabte hun til Knud, i det hun sprang af sin Ganger; men da hun blev va'r, at det var Erik, der laa, tav

hun brat, slog op med Haanden og blev staaende med Blikket hæftet paa den dødes fortrukne Aasyn.

„Jeg dræbte ham ej", sagde Knud med dæmpet Røst; „jeg fægtede med Oluf, da han kom farende af Troldhøj, hvor han stod, og rendte i mit Sværd."

Gjertrud kastede et sky Blik til Højen, som om hun frygtede, at Fru Anna vilde træde ud af den og kræve hende til Regnskab, og sagde saa:

„Loddet traf dog den rette; han, der ligger, var Aarsag

til al min Kvide. Forbandet være han! Jeg var hans Nar i levende Live, men vil ikke være det efter hans Død."

Saa steg hun atter til Hest og jog der fra, fulgt af Knud og hans Svende. Hun holdt, hvad hun havde lovet i Dødens Nærværelse, gjenvandt sit Livsmod, viste sig atter i Verden, fik alle onde Rygter blandt hendes Standsfæller til at forstumme og blev en rig og mægtig Mands Hustru. Saa levede hun i mange Aar i Herlighed og Glæde, og først i sin sidste Stund angrede hun den Gjerning, som havde berøvet Erik Stigsen Forstanden og var bleven Aarsagen til hans Død.

Men Almuen tænkte det værste om hende og gav hende endogsaa Skyld for det, hun ikke havde nogen Del i. Den bevarede den milde og gode Fru Anna i kjærlig Erindring, og saaledes fik hendes Minde, uagtet hun selv levede saa kort, dog et langt Liv. Der gik mange Sagn om hendes gaadefulde Forsvinden, men de fleste af dem fortælle, at hun er bjærgtagen og endnu den Dag i Dag sidder i Troldhøj og venter paa den Befrielse, som aldrig kan blive hende til Del, fordi hendes Hjærtes Ven mistede Livet, uden at det lykkedes ham at komme hende til Hjælp, mens han var oven Jorden. Aarsagen til, at de onde Anslag mod hende lykkedes, og at hun kom i de underjordiskes Vold, skulde da være den, at hun uforsigtig nærmede sig Troldhøj, forinden hun havde holdt sin Kirkegang. Nogle paastaa, at de Julenat have set Troldhøj staa paa Guldstøtter, og Fru Anna danse der inde med Troldene og deres Kvinder. Hun har kun Handske paa den ene Haand og vender stedse sit Hoved og ser ud i den mørke Nat, som om hun spejdede efter sin Gemal.

Hvor Anna Rosensparre er bleven af, og hvorledes hun kom af Dage, det har man aldrig faaet at vide, og det vil forblive en Hemmelighed til Dommedag. For saa vidt har Sagnet Ret, naar det lader hende leve i Troldhøj og danse der med de underjordiske, indtil Domsbasunen lyder.

H. F. Ewald.

Giftet sig.

Præstegaarden var den anseligste Bygning i Landsbyen. Præsten, som hed Gjerløv, var Enkemand og havde fem Døtre, af hvilke den ældste var 26, den yngste 14, og han havde været Enkemand i 13 Aar. Hans af Naturen livlige Sind var blevet frigjort for Ægtestandens Lænker, uden at han følte noget blivende Savn. Ikke fordi hans Ægtestand havde været ulykkelig; men hans Kone havde ved sin kraftigere Vilje dog været den, der havde styret Sagerne. Han havde baaret dette Aag paa en vis stille Maade; men da det faldt bort, følte han, uden at tilstaa det for sig selv, kjendelig Lettelse.

Efter Moderens Død blev det Grete; den ældste trettenaarige Datter, der med tidlig modnet Kvindelighed overtog Husvæsenets Bestyrelse, og bestandig siden havde hun, som Faderen sagde, været Husets Premierminister; hun var ogsaa et født Administrationstalent, og det vidste Faderen. Aldrig havde Præsten under disse tretten Aars Enkemandstand følt sig fristet paa Grund af huslig Forstyrrelse til at tænke paa et nyt Ægteskab, og selv Muligheden af en saadan Forandring var ingen Sinde falden hans Døtre ind.

Søstrene levede et kjærligt Liv med hverandre indbyrdes og i god Forstaaelse med Naboerne. Det var i den gode gamle Tid, endnu før Politiken havde optaget saa manges Tanker, og der var derfor den skjønneste Enighed mellem Præst og Menighed, og Døtrene bidroge end mere til at vedligeholde det gode Forhold. Overalt vare de kjendte og vel sete, og deres forskjellige Anlæg og Tilbøjeligheder bleve vurderede og benyttede af dem, som trængte til Raad og Hjælp.

Mødre, hvis unge Døtre vare bestemte til at tjene, søgte saaledes ivrig at faa dem oplærte af Frøken Grete, der var almindelig bekjendt for sin Dygtighed i alle huslige Forretninger.

Hvis der var en kejtet Ungersvend, som gjerne vilde, men ikke turde fri, eller en koket Ungmø, der ved et venligt Blik til en anden havde fornærmet sin Elsker, var det Frøken Emilie, man henvendte sig til. Grunden hertil var, at hun en enkelt kort Sommerferie, medens hun endnu var under Tyverne, havde havt sin lille Idyl af lykkelig Kjærlighed; men da Høsten var forbi, drog hendes Elsker bort uden at erklære sig, og han

havde vel i Kjøbenhavn fundet noget, som bedre holdt fast paa ham. Siden den Tid havde hun bestandig et vindende Smil, der havde Magt over en vaklende Ungersvend, og en klagende bønlig Stemme, der var i Stand til at gjenforene uenige elskende.

Var det Armod eller Sorg, der ramte en Familie, kaldte man Marie, den godgjørende, blødhjærtede, medlidende Marie til Hjælp. At der var Nød, var alt, hvad Marie brød sig om at vide, Grunden og Oprindelsen kunde man senere tænke over. Hendes Fader lo deraf og kaldte hendes Fremgangsmaade molboagtig. „Du giver først Brødet, og bagefter vejer du det.“ „Folk tage bedre mod Fornuft,“ kunde Marie saa svare, „naar de have Mad og Klæder.“

Var der i en Familie Anledning til at holde en lille Fest, hvor de unge kunde faa sig en Svingom, var det Frøken Sofie, der maatte hjælpe at arrangere Stadsen. Hun var Faderens Kjæledægge og havde et lystigt Smil og et venligt Ord til alle, ligesom han selv. Det gik derfor let for hende at bringe alle til at underordne sig, naar hun mente, at saa eller saa burde det være, for at Gjæsterne kunde more sig og Vært og Værtinde have Fornøjelse af at se fremmede hos sig.

Den femte Datter, Anna, den sidste i Flokken, var sygelig og Gjenstand saa vel for de andre Søstres som for Faderens ømme Omsorg. —

Det var den første Uge i Oktober; Pastor Gjerløv skulde gjøre en Rejse til en af sine Embedsbrødre paa Fyn, der var bleven syg, og derfor trængte til sin Vens Hjælp for at ordne nogle Familiesager. Præstekjolen blev pakket ned i Kufferten, da det jo kunde hænde sig, at der blev Brug for den under Vennens Sygdom.

Da Præsten vilde blive en halv Snes Dage borte, foranstaltede Grete en Hovedrengjøring i hans Fraværelse. En Uge var nu forløben siden hans Bortrejse, den egentlige Renselsesfest var forbi; men Tingene vare endnu ikke satte paa deres Plads igjen, og der herskede derfor en vis ordnet Forstyrrelse i hele Huset, thi selv i Forstyrrelsen var der en vis Orden under Gretes Kommando.

De fire af Søstrene sadde ved Frokostbordet, medens Anna laa paa Sofaen. Maaltidet var lige forbi, da Søren kom ind med Posten. Foruden Aviserne var der kun ét Brev, nemlig fra Præsten. Det var kort, kun en 5—6 Linier; Grete læste det og lod det derpaa ligesom uvilkaarlig falde.

„Piger,“ raabte hun med svag Stemme, „Fader har

giftet sig!" I et Par Sekunder var der almindelig Tavshed; derpaa tog Sofie, bleg i Ansigtet, Brevet og læste det højt. Det lød som følger:

Kjære Døtre!

I Dag giftede jeg en Enke med 6 Børn. Hun er en god Husmoder, men Børnene ere meget uregjerlige. Jeg haaber at være hjemme Lørdag Aften.

Eders kjærlige Fader
P. Gjerløv.

Alle sadde som forstenede. Et Suk steg op fra Sofie og fik lidt efter lidt sit Ekko fra hver af hendes Søstre. De saa' forfærdede paa hverandre og lode derpaa Blikket vandre rundt i det store, hyggelige Værelse, ligesom for at tage Afsked med det. Over Sofaen hængte et Portræt i fuld Legemsstørrelse af den afdøde Pastorinde. Gretes Øjne vare de første, der rettede sig paa det, de andre fire Par fulgte efter.

„Min stakkels Moder!" udbrød Grete. I forskjellige Tonehøjder gjentoge de andre Stemmer denne Klage.

„Jeg vil strax tage ud som Husjomfru," sagde Grete, i det hun som den ældste gav Tonen an for at meddele, hvad hun vilde gjøre.

„Som Husjomfru!" gjentoge hendes Søstre forfærdede.

„Ja, nogen højere Post egner jeg mig ikke til," sagde hun bittert. „Jeg har intet lært, siden hun der," og hun pegede i det samme paa Moderens Portræt, „døde. Fra den Tid har jeg maattet sørge for Familiens legemlige Fornødenheder, — og nu skal jeg aldrig mere sidde ved dette Bord!"

„Stakkels Grete!" sukkede de alle.

I en blid, indsmigrende Tone optog Emilie det almindelige Emne.

„Vi leve i en Verden, fuld af Lidelser," sukkede hun. „Hvad end Kvindens særlige Kald monne være, synes det at være Mændenes almindelige Formaal at dræbe hendes bedste Følelser. Jeg vil tage hen til vor gamle Faster Trine som Selskabsdame, det har hun ofte bedt mig om. Fader skal faa Fred for mig ved sin Arne!"

„Faster Trine!" raabte alle.

„Tag dog endelig ikke til hende, hun ser aldrig et Menneske hos sig og er saa gnaven og egenkjærlig. Enhver anden end hende, Emilie!"

„O, jeg er taalmodig," svarede Emilie, som om hun allerede var midt inde i sin forestaaende Lidelse.

Med en langt muntrere Stemme og vaklende mellem Smil og Taarer forkyndte Sofie, hvad hun havde bestemt sig til.

„Jeg vil gifte mig med Fætter Karl," sagde hun. „Jeg holdt ikke af at gjøre Brud paa vor lykkelige Kreds; men han han har friet til mig for flere Maaneder siden, den Gang vi vare sammen hos Sognefogdens, og nu vil jeg tage ham."

„O, Sofie!" udraabte de, den ene efter den anden; „o, kjære Sofie, hvor det glæder os!" Og derpaa græd de alle med hverandre; lidt efter tørrede de deres Øjne og saa' paa Marie, der endnu ikke havde givet noget Tegn til at meddele sine Hensigter.

„Og du, Marie, hvad vil du gjøre?"

„Kjære Søstre," svarede hun, „jeg vil blive her."

„Her!" udbrød de alle med forskjellig Grad af Forundring og Fortrydelse.

„Ja," gjentog hun, „her. Om end ikke Fader trænger til mig, saa gjør Anna det. I glemme rent Anna!"

„Anna," sagde de alle i en skamfuld hviskende Tone, og derpaa rejste enhver sig med Undtagelse af Marie og gav den skrøbelige Søster et angerfuldt Kys.

„Marie har Ret," sagde de. „En af os maa blive og passe Anna." —

Løverdag Aften kom, og omkring Thebordet sadde de fire Søstre og ventede Faderens Tilbagekomst, medens Anna laa paa Sofaen som forrige Gang.

Pladsen ved Bordets øverste Ende var tom i megetsigende Forventning. Selve Huset laa i Uorden. Møblerne, der vare tagne frem ved Rengjøringen, vare ikke bragte paa Plads igjen; de to Tjenestefolk gik omkring som stumme, talte med Gravstemme og vare højtidelig stemte. Thebordet, der ellers straalede saa indbydende, saa' nu koldt og kjedelig ud; kun de Ting, som Skik og Brug nødvendig fordrede, intet af det, kjærlig Omtanke lægger til, vare satte frem. Ingen talte, enhver kastede stjaalne Blikke hen paa Uret. Endelig slog Klokken syv, og tre Minutter senere fløj Gruset mod Vinduerne, Dørklokken lød, Salsdøren aabnedes, og uden at være budt Velkommen af nogen vendte Præsten tilbage i sin Families Skjød. Han var alene, og hans Døtre rejste sig alle paa én Gang.

„Naa," udbrød han medens hans Øjne blinkede skalkagtig, „hvad er der paa Færde, Sofie!" Og han saa' paa sin Yndlingsdatter. „Ingen af jer Tøse har noget Kys til jeres Fader?"

Og derpaa talte han dem, i det han begyndte med Grete. Han nævnede hver ved Navn, til han kom til Anna:

„— og Anna er fem. I ere her Allesammen. Og hvad er det for en Tilstand, Huset er i? Alting hulter til bulter; har der kanske været Spøgelser, der have skræmmet jer?" spurgte han smilende. „Lene vilde kun lukke Døren halvt op for mig, og Søren lukkede slet ikke sin Mund op til mig paa hele Vejen hertil."

„Fader," sagde Grete, „hvorfor tog du ikke hende med ind?"

„Hvem skulde jeg tage med ind?"

„Den nye Frue," svarede Grete med halvkvalt Stemme.

„Din Kone, Fader," sagde Sofie.

„Den Enke, du har giftet!" sagde Emilie bebrejdende.

„Og de sex Børn," tilføjede med pibende Stemme den syge Anna paa Sofaen.

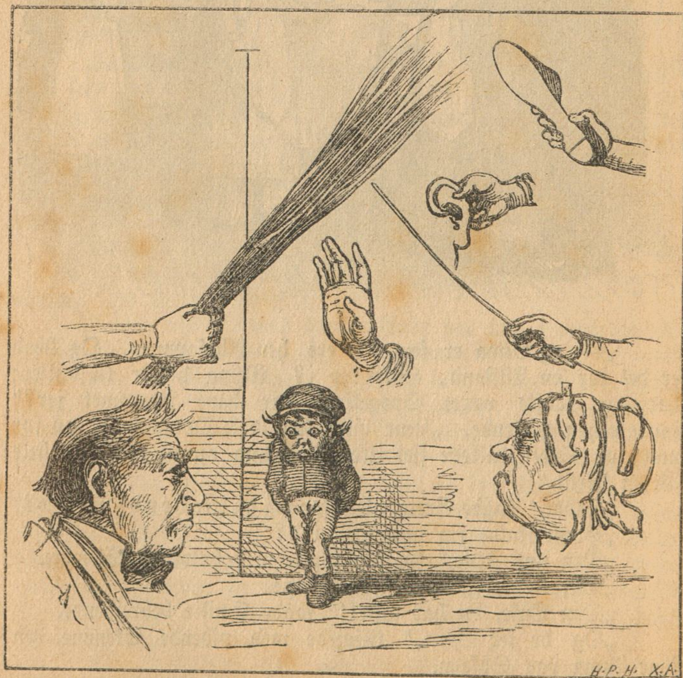
„Gud bevares," raabte Præsten, i det han skilte sig fra sin Overfrakke, „en Dame, der forener saa mange Egenskaber i sin ene Person, har jeg endnu ikke fundet."

Enstemmig udbrød de alle:

„Skrev du ikke til os og fortalte, at du havde giftet en Enke med sex Børn?"

„Ha, ha, jo vist giftede jeg hende," svarede Præsten og lo hjærtelig, „men det var med en anden, — ikke med mig selv."

Den eneste af de fire Beslutninger, der blev holdt, var Sofies. Hun ægtede virkelig Fætteren, men paastod altid senere, at det kun var sket, fordi hun nu en Gang havde lovet det. Hun lo rigtignok ganske fornøjet, naar hun sagde det.

Hvad Peter imødeser ved sin Hjemkomst fra Skolen.

Forklaring af Brugen af omstaaende **Kuponer.**

Ved Kjøb af den nederst paa hver Kupon anførte Bog kan Kuponen bruges som Betalingsmiddel for en Del af Bogens Pris. Saaledes f. Ex. staar der nederst paa Kupon 1 anført: Ed. Erslev. Jordkloden og Mennesket, fysisk Geografi med mange Billeder. Kuponen har en Værdi af 1 Kr., og Bogen, hvis Pris er 5 Kr. 50 Øre, kan kjøbes mod kontant 4 Kr. 50 Øre og Aflevering af Kupon Nr. 1.

Bøgerne ere følgende:

Kupon 1. Ed. Erslev. Jordkloden og Mennesket, fysisk Geografi med mange Billeder. 5 Kr. 50 Øre.

Kupon 2. E. Mau. 400 Fortællinger for Skolen og Hjemmet. 5te Oplag. 4 Kr.

Kupon 3. Ed. Erslev. Geografi Nr. 1, den største, for Latinskoler og Seminarier med mange Billeder. 5te Oplag. Indb. 5 Kr. 75 Øre.

Kupon 4. Holbergs Komedier ved Dr. H. Schou. 3 Kr.

Kupon 5. Spielhagen. Hvad Svalen sang, Fortælling. 3 Kr.

Kupon 6. Lacoppidan. Agerdyrkningslære for den mindre Jordbruger. 5te Oplag. Indb. 3 Kr. 25 Øre.

Kupon 7. Brewer. Hverdagserfaringer, populær Forklaring af Naturfænomenerne i Hverdagslivet. 2 Kr.

Kupon 8. Wessel. Samlede Digte. 4de Oplag. 2 Kr.

Kupon 9. Spielhagen. Ultimo, Fortælling. 1 Kr. 50 Øre.

Kupon 10. Sange og Digte til Danmarks Melodier, i alt omtrent 250 Texter. 6te Oplag. 1 Kr.

Kupon 11. Lindgreen og Bentzien. Kjøkkenhaven, praktisk Vejledning for Haveejere. 1 Kr. 25 Øre.

Kupon 12. Bondesen. Brevbog for alle, indeholdende 200 Mønsterbreve, kortfattet Fremmedordbog m. m. 1 Kr. 25 Øre.

Kuponerne gjælde til 1ste Marts 1879.

Bøgerne kunne kjøbes i enhver Boglade eller under alle Omstændigheder hos undertegnede Udgiver af Flinchs Almanak.

Dhrr. Boghandlere ville behage at indsende Ordrerne med Kuponerne til undertegnede

Jacob Erslev,
Studiestræde 5, 2. Sal. K.

NB. Intet Exemplar kan remitteres, hvori der mangler Kuponer.

Kupon 1. 1 Kr. ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Ed. Erslev: Jordkloden og Mennesket.)
5 Kr. 50 Øre.

Kupon 2. 70 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(E. Mau: 400 Fortællinger).
4 Kr.

Kupon 3. 75 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Ed. Erslev: Geografi Nr. 1.).
Indb. 5 Kr. 75 Øre.

Kupon 4. 50 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Holbergs Komedier ved Dr. Schou).
3 Kr.

Kupon 5. 50 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Spielhagen: Hvad Svalen sang).
3 Kr.

Kupon 6. 40 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Lacoppidan: Agerdyrkningslære).
3 Kr. 25 Øre.

Kupon 7. 40 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Brewer: Hverdagserfaringer).
2 Kr.

Kupon 8. 30 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Wessel: Samlede Digte).
2 Kr.

Kupon 9. 30 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Spielhagen: Ultimo).
1 Kr. 50 Øre.

Kupon 10. 20 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Sange til Danmarks Melodier).
1 Kr.

Kupon 11. 20 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Lindgreen: Kjøkkenhaven).
1 Kr. 25 Øre.

Kupon 12. 20 Øre ord.
gyldig til 1. Marts 1879.
Se omstaaende!
(Bondesen: Brevbog).
1 Kr. 25 Øre.

Chr. Hansen's
teknisk-kemiske Laboratorium
for
Præparater til Mejeribrug.
Fabriker i Kjøbenhavn og New-York.
Kontor i Kjøbenhavn: Peder Skramsgade 11.

Prisbelønnet med følgende 13 Medailler af 1ste Klasse:

Viborg 1875. Sølvmedaille. Eneste Prisbelønning i denne Branche.
Rothflies (Preussen) 1875. Første Ærespris, Sølv Statsmedaille.
Belgard (Preussen) 1876. Første Ærespris. Sølv Statsmedaille.
Lyck (Preussen) 1876. Første Ærespris. Sølvmedaille.
Stallupöhnen (Preussen) 1877. Første Ærespris. Sølv Statsmedaille.
Eilau (Preussen) 1877. 1ste Pris. Æresdiplom.
Elbing (Preussen) 1878.
Reichenberg (Bøhmen) 1876. Fortjenst-Medaille i Sølv.
Beaume les Dames (Frankrig) 1876. Den store Sølvmedaille.
Vesoul (Frankrig) 1877. Den store Sølvmedaille.
Philadelphia 1876. Verdens-Udstillingsmedaille og Diplom.
Portici (Italien) 1878. Sølvmedaille.
Paris 1878. 1ste Sølvmedaille ved „Concours géneral de produits agricoles."

Chr. Hansen's „Flydende Smørfarve"
leveres i udmærket smuk, kraftig og holdbar Kvalitet, uden branket Lugt og Smag.

Chr. Hansen's „Flydende Ostefarve"
giver Osten en smuk, naturlig Farve og er i Forhold til sin Farvestyrke det billigste Præparat af denne Art.

Chr. Hansen's „Osteløbe-Extrakt" (patenteret)
har ved de i de sidste Aar afholdte større danske Osteudstillinger vist sig at være benyttet af 90 pCt. af samtlige Udstillere, og saa godt som alle præmierede Oste have været tilvirkede med dette vort Præparat.

Med Chr. Hansen's Osteløbe-Extrakt produceres der under Sommersaisonen ca. 1½ Million Pund Ost daglig over alle Lande.

Gjennem vore Fabriker i Kjøbenhavn og Amerika forsynes nu alle Mejerilande med vore Præparater, der overalt ere anbefalede af de første Avtoriteter som de fortrinligste af alle.

Det danske Oste-Exportselskab anbefaler sine Leverandører udelukkende at benytte Chr. Hansen's Osteløbe-Extrakt.

Laboratoriets Præparater faas overalt hos Kjøbmændene.

Laboratoriets udførlige Vejledning ved Brugen af Præparaterne faas gratis hos alle Forhandlere.